

Mat þátttakenda á árangri Tækifærisins

Niðurstöður könnunar á ánægju og upplifun þátttakenda á námskeiði Tækifærisins, haldið í janúar – febrúar 2024

Ábyrgðarmaður könnunar: Margrét Einarsdóttir, félagsfræðingur, dr., margrei@hi.is

Reykjavík, júní 2024

Formáli

Í þessari skýrslu birtast niðurstöður á mati á árangri af 6 vikna námskeiði Tækifærisins um íslenskan vinnumarkað og íslenskt samfélag sem og persónulegar hindranir þátttakenda sem haldið var frá 15. janúar – 22. febrúar 2024. Námskeiðið var haldið í samvinnu við Vinnumálastofnun sem bauð karlmönnum á aldrinum 18 – 29 ára sem voru atvinnuleitendur og/eða flóttamenn í atvinnuleit á kynningarfund þar sem þeim var boðin þátttaka. 17 þátttakendur hófu þátttöku en 12 kláruðu námskeiðið. Í þeim hópi voru 3 flóttamenn með enga reynslu af íslenskum vinnumarkaði, 4 höfðu verið atvinnulausir í 3-6 mánuði og 5 í meira en 6 mánuði. Í lok námskeiðsins og í rúman mánuð eftir að því lauk voru þátttakendur aðstoðaðir í atvinnuleit og við atvinnutengingu.

Í byrjun júní, eða um fimmtán vikum eftir að námskeiðinu sjálfu lauk, var spurningalisti sem mat þetta byggir á sendur til allra þátttakendana 12 sem luku námskeiðinu. Níu þeirra, eða 75%, svöruðu listanum.

Samantekt aðferða: Spurningarlistinn samanstóð af tíu spurningum, átta lokuðum og tveimur opnum. Í sex lokuðum spurningum var notast við fimmgildan kvarða þar sem 1 = lægsta gildi og 5 = hæsta gildi. Meðaltöl voru reiknuð út til að greina þau gögn þar sem 1,0 gefur lægsta mögulega gildi en 5,0 hæsta mögulega gildi (Fowler, 2009). Í hinum tveimur lokuðu spurningunum var spurt um atvinnustöðu svarenda og einfaldur hlutfallsreikningur notaður við greiningu niðurstaðna. Þemagreining var notuð til að greina svörin við opnu spurningunum (Braun og Clark, 2013).

Samantekt niðurstaðna: Heilt yfir þá voru svarendur ánægðir með námskeiðið. Þegar þeir voru beðnir að meta það í heild sinni voru þeir þannig einróma um að námskeiðið hafi verið gott eða mjög gott og gáfu því meðaleinkunnina 4,9. Almenn töldu þeir að hópurinn sem tók þátt í námskeiðinu hafi verið hæfilega stór og að lengd þess hafi verið hæfilega löng. Svarendur voru ánægðir með starfsfólkið, telja það hafa verið mjög styðjandi og að sá stuðningur sem var veittur við að finna launað starf hafi komið að góðu gagni. Eða eins og einn viðmælandi orðaði það: „Það besta var einstaklingsbundinn aðstoð við atvinnuleit“. Almenn voru svarendur einnig sáttir við þá fræðslu og ráðgjöf sem veitt var til að takast á við aðrar persónulegar áskoranir.

Góður stuðningur við atvinnuleit birtist líka í hlutfalli þeirra sem voru í vinnu 15 vikum eftir að námskeiðinu lauk en þá voru tveir þriðju hlutar svarenda í vinnu. Niðurstöðunum verður þó að taka með þeim fyrirvara að 3 af 12 þátttakendum á námskeiðinu svöruðu ekki matskönnuninni. Hlutfall þátttakenda sem voru í vinnu að þessum tíma liðnum er því á bilinu 50% - 75% eftir því hve atvinnustaða þeirra sem ekki svöruðu er. Allir þátttakendur voru hins vegar utan vinnumarkaðar og atvinnuhorfur þeirra ekki góðar þegar námskeiðið hófst.

Margrét Einarsdóttir, félagsfræðingur, dr., sá um framkvæmd matsins og ber faglega ábyrgð á því.

Aðferðir

Matið byggir á spurningalista sem rannsakandi og framkvæmdarstjóri Tækifærisins sömdu í sameiningu. Spurningarlistinn samanstendur af tíu spurningum, átta lokuðum og tveimur opnum. Í lokuðum spurningum gátu svarendur valið um nokkra svarmöguleika en í þeim opnu voru þeir beðnir að svara með eigin orðalagi.

Allar spurningarnar eru frumsamdar og eiga sér því ekki fyrirmyndir í mati á öðrum úrræðum. Kosturinn við slíkar frumsamdar spurningar er að þær ná auðveldlega að fanga það fyrirbæri sem verið er að mæla en ókosturinn er sá að ekki er hægt að bera niðurstöðurnar saman við mælingar á árangri annarra sambærilegra úrræða (Fowler, 2009). Ástæðan fyrir því að matið byggir alfarið á frumsömdum spurningum er sú að rannsakanda er ekki kunnugt um að sambærilegt mat hafi farið fram á öðrum námskeiðum sem hægt væri að bera námskeið Tækifærisins saman við.

Þeir sem luku námskeiðinu voru á aldrinum 23 – 30 ára, 10 karlar, 1 kona og 1 hán. Enska er þeim flestum tamari en íslenska og spurningarlistinn því á ensku. Spurningarlistinn var sendur til þeirra í gegnum Google forms þann 5. júní síðastliðinn og svörun ítrekuð í tvígang á næstu tveimur vikum. Níu af tólf þátttakendum svöruðu spurningalistanum, eða 75%.

Við lestur niðurstaðnanna verður að hafa í huga að fjórðungur þátttakenda svaraði ekki spurningalistanum. Eins þarf að hafa í huga að niðurstöðurnar byggja á huglægu mati þátttakenda en ekki á hlutlægu mati sérfræðinga á árangri úrræðisins. Í öllu starfi með fólki og mati á þjónustu við það er æ meiri áhersla lögð á slíkt huglægt mat og um leið á að þjónustan sé í samræmi við þarfir og óskir skjólstæðinga/þátttakenda (Braun og Clark, 2013).

Í sex lokuðum spurningum af átta var notast við fimmgildan kvarða þar sem 1 = lægsta gildi og 5 = hæsta gildi. Meðaltöl voru reiknuð út til að greina þau gögn þar sem 1,0 gefur lægsta mögulega gildi en 5,0 hæsta mögulega gildi (Fowler, 2009). Í hinum tveimur lokuðu spurningunum var spurt um atvinnustöðu svarenda og einfaldur hlutfallsreikningur notaður við greiningu niðurstaðna. Þemagreining var notuð til að greina svörin við opnu spurningunum (Braun og Clark, 2013).

Niðurstöður

Heildarmat á Tækifærinu

Þátttakendur voru beðnir um að leggja heildarmat á Tækifærið á fimmgildum kvarða:

- 1 = very poor,
- 2 = poor,
- 3 = neither good nor poor,
- 4 = good,
- 5 = very good.

Niðurstöður matsins eru birtar í töflu 1.

Tafla 1. Heildarmat á Tækifærinu

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Matsgjöf á Tækifærinu	9	4,9	5	4-5

Tafla 1 sýnir að þegar þátttakendur voru beðnir að meta Tækifærið heilstætt gáfu þeir því meðaleinkunnina 4,9 sem er ágætiseinkunn. Átta af níu svarendum gáfu námskeiðinu hæstu einkunn og sögðu það vera mjög gott en einn gáfu því næst hæstu einkunn og taldi úrræðið vera gott. Enginn gaf því hlutlausa eða neikvæða einkunn.

Voru þátttakendur sáttir við lengd námskeiðsins?

Þátttakendur voru spurðir hvort þeir hefðu verið sáttir við lengd námskeiðsins á eftirfarandi kvarða:

- 1 = much too short,
- 2 = too short,
- 3 = about the right length,
- 4 = too long,
- 5 = much too long.

Niðurstöður má sjá í töflu 2.

Tafla 2. Lengd námskeiðsins

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Mat á lengd námskeiðs	9	2,8	3	2-4

Tafla 2 sýnir að meðaltal svaranna við spurningunni um hvort lengd undirbúningsnámskeiðsins hafi verið hæfileg er 2,8. Með öðrum orðum þá tekja þátttakendur að jafnaði að námskeiðið hafi verið nokkurn veginn hæfilega langt og enginn taldi það hafa verið allt of langt eða allt of stutt.

Hjálpðu fræðslan og ráðgjöfin sem veitt var á námskeiðinu við að takast á við persónulegar áskoranir?

Þátttakendur voru beðnir að meta á eftirfarandi skala hvort sú fræðsla og ráðgjöf sem veitt var á námskeiðinu hefði hjálpað þeim við að takast á við persónulegar áskoranir:

- 1 = not at all,
- 2 = rather little,
- 3 = neither nor,
- 4 = To some extent,
- 5 = very much.

Niðurstöður má sjá í töflu 3.

Tafla 3. Gagnsemi fræðslu og ráðgjafar sem veitt var við að takast á við persónulegar áskoranir

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Matsgjöf á fræðslu og ráðgjöf við að takast á við persónulegar áskoranir	9	4,2	4	5-2

Tafla 3 sýnir að þegar þátttakendur voru beðnir að meta gagnsemi þeirrar fræðslu og ráðgjafar sem veitt var gáfu þau meðaleinkunnina 4,2 af fimm mögulegum. Fjórir af níu svarendum gáfu hæstu einkunn og sögðu þessa þætti hafa komið af mjög miklu gagni, aðrir fjórir sögðu þá hafa komið að miklu gagni en einn að þeir hefðu komið að frekar litlu gagni við að takast á við persónulegar áskoranir.

Hversu styðjandi var starfsfólk Tækifærisins?

Spurt var um hversu styðjandi starfsfólk Tækifærisins hefði verið á eftirfarandi kvarða:

- 1 = not at all supportive,
- 2 = not so supportive,
- 3 = somewhat supportive,
- 4 = very supportive,
- 5 = extremely supportive.

Niðurstöðurnar birtast í töflu 4.

Tafla 4. Hversu styðjandi var starfsfólk Tækifærisins?

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Matsgjöf á stuðningi frá starfsfólki	9	4,8	5	4-5

Að meðaltali gáfu þátttakendur starfsfólki Tækifærisins einkunnina 4,8 af fimm mögulegum þegar þeir voru spurðir hversu styðjandi starfsfólkið var eins og tafla 4 sýnir. Með öðrum orðum þá eru þátttakendur mjög ánægðir með starfsfólkið og telja það hafa verið mjög og jafnvel óvenjulega styðjandi. Athygli vekur að enginn þátttakenda gefur starfsfólkinu hlutlausa eða neikvæða einkunn fyrir það hversu styðjandi það var.

Var stærð hópsins hæfileg?

Spurt um hvort stærð hópsins sem tók þátt í starfsþjálfuninni hafi verið hæfileg og notast við eftirfarandi kvarða:

- 1 = much too small,
- 2 = too small,
- 3 = the size was sufficient,
- 4 = too large,
- 5 = much too large.

Niðurstöðurnar eru sýndar í töflu 5.

Tafla 5. Var stærð hópsins sem tók þátt í virkiúrræðinu hæfileg?

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Mat á stærð þátttökuhóps	9	3,0	3	3

Svarendur voru á einu máli um að hópurinn sem tók þátt í námskeiðinu hafi verið hæfilega stór eins og niðurstöðurnar í töflu 5 sýna.

Hversu gagnlegur var stuðningurinn við að finna launað starf?

Þátttakendur voru beðnir að meta hversu gagnlegur sá stuðningur sem þeim var veittur við að finna sér launað starf hafi verið á eftirfarandi kvarða:

- 1= not at all helpful,
- 2 = not so helpful,
- 3 = somewhat helpful,
- 4 = very helpful,
- 5 = extremely helpful.

Niðurstöður má sjá í töflu 3.

Tafla 6. Gagnsemi stuðnings við að finna launað starf

	N	Meðaltal	Miðgildi	Spönn
Matsgjöf á stuðningi við að finna launað starf	9	4,4	4	5-4

Tafla 6 sýnir að þegar þátttakendur voru beðnir að meta gagnsemi þess stuðnings sem þau fengu við að finna sér launað starf gáfu þau meðaleinkunnina 4,4 af fimm mögulegum. Fimm af níu svarendum gáfu hæstu einkunn og sögðu stuðninginn hafa komið af mjög miklu gagni en hinir fjórir að hann hafði komið að miklu gagni. Enginn svarenda gaf stuðningum við að finna starf hlutlausa eða neikvæða einkunn.

Hlutfall sem fékk launað starf að námskeiðinu loknu

Þátttakendur voru spurðir hvort þeir hefðu fangið launað starf að námskeiðinu loknu, og ef svo, hvort um tímabundið eða fast starf væri að ræða. Niðurstöðurnar eru birtar í töflu 7.

Tafla 7. Ráðning í launað starf strax að loknu námskeiði

Ráðning að námskeiði loknu	Fjöldi (N)	Hlutfall (%)
Í fast starf	2	22%
Í tímabundið starf	5	55%
Samtals ráðning	7	88%
Ekki ráðning	2	22%
Samtals	9	100%

Samtals 7 af 9 svarendum, eða 88% fengu launað starf að námskeiðinu loknu, tveir í fast starf en fimm í tímabundið starf. Tveir svarenda, eða 22%, fengu ekki ráðningu í launað starf eftir að námskeiðið kláraðist.

Hlutfall í launuðu starfi 15 vikum eftir að námskeiði lauk

Þátttakendur voru spurðir hvort þeir væru í launuðu starf þegar matið fór fram, þ.e. 15 vikum eftir að námskeiðinu lauk. Niðurstöður sjást í töflu 8.

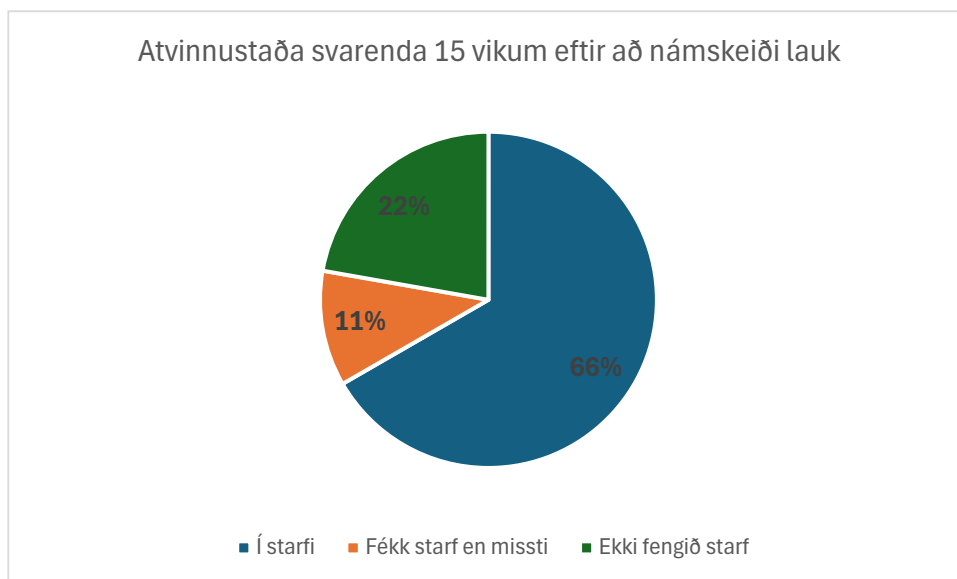
Tafla 8. Atvinnustaða 15 vikum eftir að námskeiði lauk eftir ráðningu strax að loknu námskeiði

Ráðning í launað starf strax að loknu námskeiði				Ekki ráðning í launað starf strax að loknu námskeiði			
Enn í starfi		Hefur misst starfið		Búin(n) að fá starf		Enn atvinnulaus	
N	Hlutfall	N	Hlutfall	N	Hlutfall	N	Hlutfall
6	66%	1	11%	0	0%	2	22%

Tafla 8 sýnir að sex af þeim sjö sem voru ráðin í launað starf að námskeiði loknu voru enn í því starfi 15 vikum eftir að námskeiðinu lauk en að eitt hafði misst vinnuna. Hvorugt þeirra tveggja sem ekki fengu ráðningu strax að loknu námskeiðinu höfðu fengið vinnu að þessum vikum liðnum. Með öðrum orðum, tveir þriðju hlutar svarenda voru í vinnu 15 vikum eftir að námskeiði laun en einn þriðji án vinnu.

Í mynd 1 eru niðurstöðurnar varðandi atvinnustöðu 15 vikum eftir að námskeiði lauk settar fram á myndrænan hátt.

Mynd 1. Atvinnustaða 15 vikum eftir að námskeiði lauk

Hvernig líkaði þátttakendum við námskeiðið? – Niðurstöður úr opinni spurningu

Þátttakendur voru beðnir um að svara með eigin orðum hvað þeim líkaði og/eða líkaði ekki við starfsþjálfunina. Svörin eru samhljóða tölulega matinu um að í heildina hafi námskeiðið verið gott. Starfsfólki er hrósað og/eða lýst yfir ánægju með þá fræðslu og ráðgjöf sem veitt var varðandi vinnumarkaðinn og atvinnuleit eins og fram kemur í eftirfarandi svörum:

Það besta var einstaklingsbundin aðstoð við atvinnuleit.

Ég var sátt(ur) við allt sem gert var, okkur var sýnt hvernig vinnumarkaðurinn virkar og hvernig íslenskt samfélag virkar.

Mér líkaði hvernig fræðslan fór fram og að starfsfólkið treysti okkur fullkomlega.

Það eina neikvæða sem kom fram í svörunum var að einn karlkyns þátttakandi taldi þátttakendur af öðrum kynjum en karlkyns sem voru á námskeiðinu ekki eiga heima þar.

Samantekt

Heilt yfir þá voru svarendur ánægðir með námskeiðið. Þegar þeir voru beðnir að meta það í heild sinni voru þeir þannig einróma um að námskeiðið hafi verið gott eða mjög gott og gáfu því meðaleinkunnina 4,9 af 5 mögulegum. Almennt töldu þeir að hópurinn sem tók þátt í námskeiðinu hafi verið hæfilega stór og að lengd þess hafi verið hæfilega löng. Svarendur voru ánægðir með starfsfólkið, telja það hafa verið mjög styðjandi og að sá stuðningur sem var veittur við að finna launað starf hafi komið að góðu gagni. Eða eins og einn viðmælandi orðaði það: „Það besta var einstaklingsbundinn aðstoð við atvinnuleit“. Almennt voru svarendur einnig sáttir við þá fræðslu og ráðgjöf sem veitt var til að takast á við aðrar persónulegar áskoranir.

Góður stuðningur við atvinnuleit birtist líka í hlutfalli þeirra sem voru í vinnu 15 vikum eftir að námskeiðinu lauk en þá voru tveir þriðju hlutar svarenda í vinnu. Niðurstöðunum verður þó að taka með þeim fyrirvara að 3 af 12 þátttakendum á námskeiðinu svöruðu ekki matskönnuninni. Hlutfall þátttakenda sem voru í vinnu að þessum tíma liðnum er því á bilinu 50% - 75% eftir því hve atvinnustaða þeirra sem ekki svöruðu er. Allir þátttakendur voru hins vegar utan vinnumarkaðar og atvinnuhorfur þeirra ekki góðar þegar námskeiðið hófst.

Heimildir:

Braun, V. og Clark, V. (2013). Successful qualitative research, a practical guide for beginners. London: Sage.

Fowler, J., Floyd J. (2009). Survey Research Methods 4th Edition. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE publications.